

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

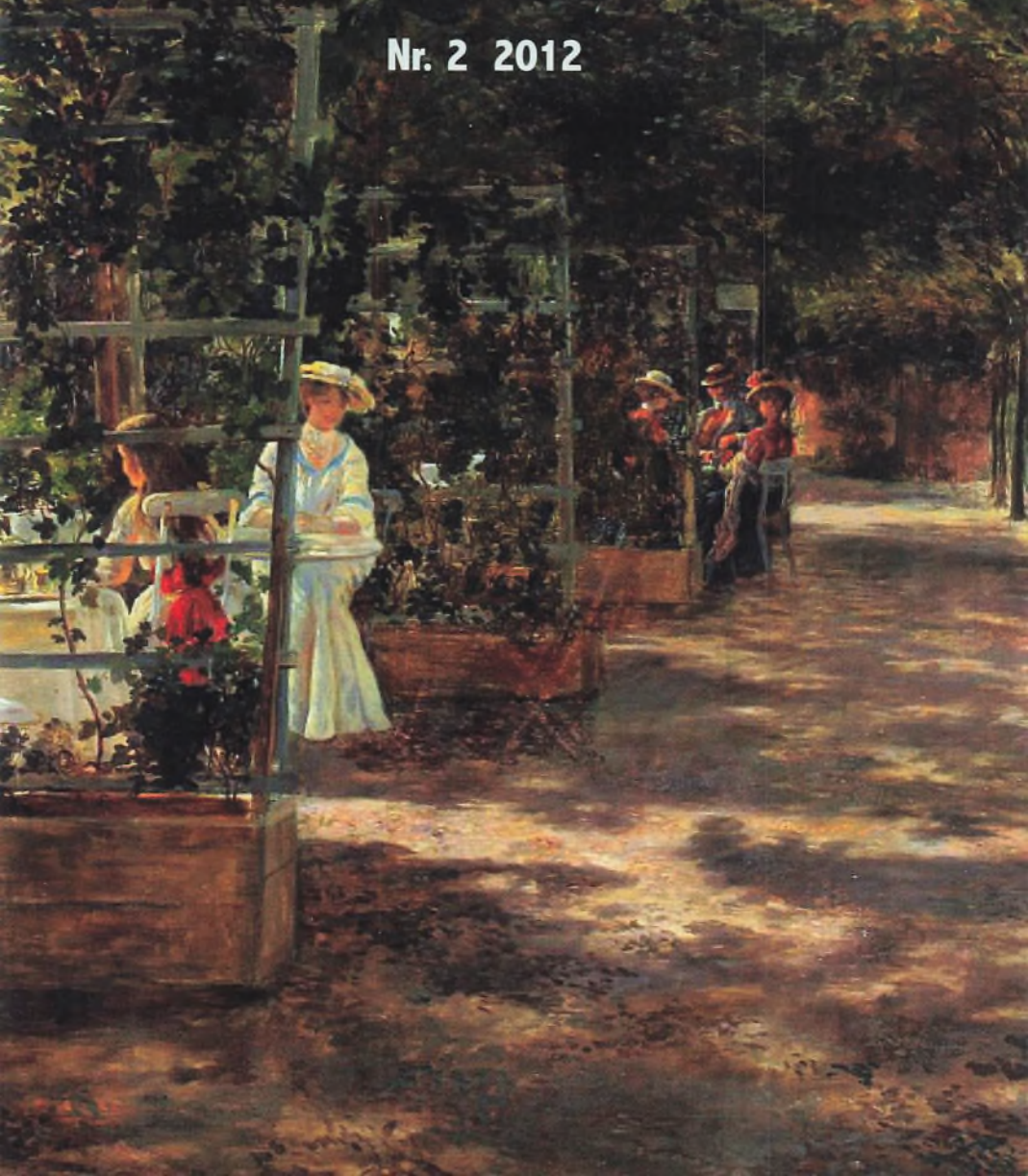
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FORENING & MUSEUM

Nr. 2 2012

Den hyggelige museumsbutik på Bymuseet i Karmeliterhuset har byens største udvalg i lokalhistoriske bøger og tidsskrifter. Og skulle fru- en, herren eller børnene i huset ønske noget helt, helt andet, så har vi også det!

MARIENLYST SLOTS VENNER

Marienlyst Slots Venner er en støtteforening, hvis formål er at give slottet og haven en ny blomstringstid, som kulturelt samlingssted for både borgere og turister.

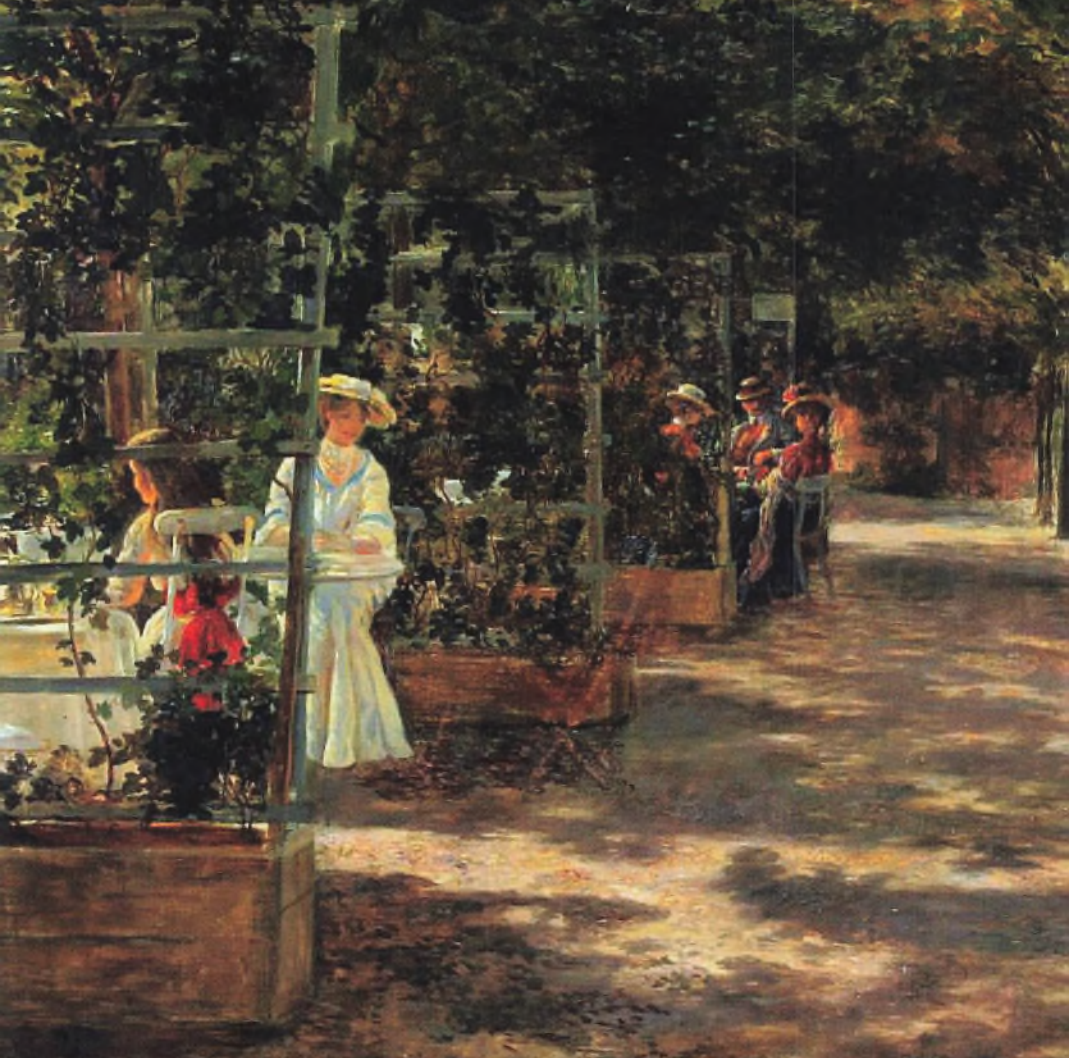
Det er vor opfattelse, at Marienlyst Slot og have er en sammenhængende kulturhistorisk enhed, og at der til både Slot og have fortsat skal være offentlig adgang for alle.

Foreningen er etableret som en reaktion på den politiske udmelding om at sælge Marienlyst Slot, og vi er derfor glade for, at det lykkedes at skabe et politisk flertal for ikke at sælge slottet, men i stedet give os mulighed for at skabe en ny fremtid for slottet. Hvis det skal lykkes at skabe de rette rammer for at få et nyt liv i Marienlyst Slot, er det en forudsætning at der via fondsmidler etableres mulighed for at færdiggøre den indvendige renovering, og det er vigtigt at vi er mange, der bakker op om projektet.

Vi håber derfor, at du vil støtte arbejdet ved at melde dig ind i foreningen.

www.marienlyst.nu / telefon 2127 0281

FORENING & MUSEUM

Nr. 2 2012

MUSEERNES NYE ORGANISATION

Vort museumsvæsen er ved at rejse sig som Fugl Fønix. Trods væsentlig personalereduktion som vort bidrag til kommunens besparelser, er det nemlig lykkedes at skruer en helt ny organisation for museerne sammen, der ikke alene skal kompensere for manglerne, men også synliggøre vore museer i langt højere grad. Vi skal ganske vist alle arbejde langt, langt hårdere, hvilket selvsagt går ud over fordybelsen, men samtidig er det en stor og spændende udfordring at fastholde et velfungerende museumsvæsen, der stedse kan formidle sundtoldsbyens og omegnens enestående kulturarv og -historie for kommunens borgere, og samtidig være med til at styrke den turisme, kommunen nødvendigvis ønsker at prioritere. Og hvad er det så, der er sket? Jo, i al sin enkelthed er Helsingør Kommunes Museer blevet en administrativ og tværfaglig enhed med udstillings- og aktivitetssteder i Karmeliterhuset, i Skibsklarerergaarden, på Værftet og på Flynderupgaard/Frilandskulturcentret.

Organisationen består nu af en fælles ledelse for museerne og Frilandskulturcentret, men det nye og spændende ligger i museernes fire enheder: En kulturfaglig enhed, som man også kan kalde museernes faglige kollegium, og som således er basen for vore museers faglige virke som statsanerkendt institution. En dokumentations- og samlingsenhed, der også omfatter det lokalhistoriske arkiv, og en administrations- og driftsenhed. Disse enheder skaber tilsammen grundlaget for, at den fjerde enhed, formidlingsenheden, kan lave nye, spændende udstillinger og arrangementer, der taler til det moderne menneske.

Med andre ord kommer vi alle til at arbejde tæt sammen i et kreativt miljø, hvor vi kan inspirere og hjælpe hinanden med et fælles projekt.

Lars Bjørn Madsen

Forsidebilledet

Der var engang, da vort nærområde var et yndet udflugtsmål for turister fra hovedstadsområdet og fjernere egne. Kystens småsamfund havde deres traktorsteder, kroer og badehoteller, og hvert forår fik havemøblerne den store tur med snedkerværktøj og malerpensel. Forsidebilledet viser et udsnit af et prægtigt maleri af Carl Carlsen, forestillende velklædte sommergæster i Hellebæk Kro's have. Maleriet, der er dateret 1908, fortæller lokalhistorikeren Erik Trolle nærmere om i artiklen side 14.

FORENING & MUSEUM

Torben Bill-Jessen
Lars Bjørn Madsen (ansvh.)
Kenno Pedersen

Tryk: Nofoprint, Helsingør
Lay-out: Lars Bjørn Madsen 2012

Forening & Museum

er et medlemsblad for
Helsingør Museumsforening
og udkommer med 4 numre
om året i februar, maj,
august og november.
Stof til bladet indsendes til
(lbm64@helsingor.dk)
eller pr. brev til
Helsingør Bymuseum,
Hestemøllestræde 1,
3000 Helsingør,
tlf: 4928 1800.

Helsingør Museumsforening

Formand: Torben Bill-Jessen
Næstformand: Kenno Pedersen
Kasserer: Erling Svane
Sekretær: John Zilmer
Ingrid Dora Jarnbjør
Bent Jørgensen
Elisabeth Thorsen
Annelise Møller
Tom Sinding

www.helsingormuseumsforening.dk

Nye medlemmer

kan indmelde sig ved
henvendelse til
administrationen på
Helsingør Bymuseum
(Mai Larsen-Jensen)
Tlf: 4928 1800

Falkejagt i 1600-tallet

af Torben Bill-Jessen

Hvornår falkejagten er kommet til Danmark vides ikke, men det berettes, at Rolf Krake, som levede i det 6. århundrede, og hans mænd hver bar en falk på deres skuldre ved besøget hos kong Adils i Uppsala. Endvidere fortælles det, at 100 mark guld og 60 jagtfalke eller -høge udgjorde den årlige skat, som Hakon Jarl skulle betale Harald Blåtand for den del af Norge, der var ham overdraget. Skatten betaltes for 3 år forud og siden kun delvis. På grund af denne skat plejede Harald Blåtand at kalde Norge for sin Hauk-ei (høge-ø). Om Valdemar den Store (1157-1182) ved man ifølge Saxo, at han var en ivrig falkejæger og altså må have haft et stort falkoneri. Valdemar Atterdag (1340-1375) var heller ingen sinke i det fag. Den 13. oktober 1571 udnævnte

Frederik 2. (1559-1588) Niels Ulfstand af Barsebäck i Skåne til øverste falke-mester, og et falkoneri blev oprettet, men på grund af Ulfstands udygtighed bestod det kun knapt halvandet år.

I Vatikanmuseet i Rom findes det såkaldte Borgia-kort fra første halvdel af 1400-tallet. Kortets landskab længst mod nord menes at være Norge. Her er et billede af en bjørn og falk og en tekst der oplyser, at »her fanges hvide falke«. Det må betyde, at en sådan jagt faktisk har foregået; også en række middelalderdiplomer nævner det. Således nævner tre breve fra midten af 1200-tallet, at den engelske konge

Illustration fra den tysk-romerske kejser Friedrich II's bog »Von der Kunst, mit Vögeln zu jagen«, 1241-1248.

beder om frit lejde i Norge for sine falkefangere. Håkon Håkonsson sendte falke til kongen af Castilia i 1255, og til sultanen af Tunis nogle år senere. I 1347 fik Magnus Eriksson paven tilladelse til at sælge jagtfalke til sultanen af »Babilonia«. I den engelske Domesday Book helt fra 1086 nævnes »Norway falcons« flere steder.

Der blev tidligere oprettet falkonerier overalt ved de europæiske hoffer. I Danmark blev oprettet et falkoneri på den i 1664 byggede Falkonergaard, det nuværende Falkonerallé nr. 118 i København, hvor det forblev indtil ophævelsen i 1810.

Indfangning af falkene

Ikke enhver kunne fange falke, der til krævedes licens eller tilladelse fra allerhøjeste sted - nemlig kongen. Da det dansk monarki indbefattede Island og Norge, var den danske konge en af Europas største leverandører. Den ældst kendte licens er fra Norge i 1153. Det var mest nederlændinge og franskmænd, der i de ældste tider - og senere også englændere - udøvede den gerning. Det blev i nogle tilfælde til flere generationer indenfor samme familie. Der findes endnu minder enkelte steder i Norge om hytter brugt til fangst af falkene.

Stednavne som Falkfangerhøgda og Falkhyttkollen fortæller, hvor disse fangsthytter har stået. Fangst kunne ske ude ved kysten, men almindeligvis foregik det inde i dalstrøgene. Man tog ikke falkeunger fra rederne, da det gav mindre gode jægere. Man foretrak de falke, der havde lært at fange deres bytte i vild tilstand.

Den svenske botaniker og zoolog, Carl von Linnè, fandt i sommeren 1734 to

falkehytter i Femundsmarka og han beskrev, hvordan fangstanlæggene blev brugt. Et anlæg for falkefangst (se billedet herover) bestod af to lange, rejste master tæt ved hytten. I toppen af den ene mast satte man en narrefalk, som skulle give falcken indtryk af, at der ikke var fare på færde. Falkefangerne sad i hytten lige i nærheden og ventede på byttet. På hyttens tag sad en »varsler«, som reagerede med skrig, når den så en rovfugl. Så snart falcken kom flyvende, hejste fangstmanden en levende due op i den anden mast. Så trak de lokkeduen ned mod et opsat net. Falcken for efter, og dermed sad de begge i nettet.

Christian 4.s handel med falke

Øresundstoldens regnskaber er en guldgrube af oplysninger, og i forbindelse med andre opgaver så jeg lidt på Christian 4.s handel med falke i begyndelsen af 1600-årene. Der nævnes intet om, at kongen selv tog del i sporten, men som leverandør af de eftertragtede fugle er der talrige eksempler. De brugtes som gaver til kongelige personer, hvilket var særdeles vigtigt for kongen, når han skulle have opbakning til sine mange projekter og krige. Han var den første konge, der i større stil forærede falke væk. Til eksempel fik hans svoger, Jacob (James) I af England og Skotland, hvert år 24 falke. Jacob I var søn af Marie Stuart og Henry Darnley

og gift med Christians søster, Anna. Kong Jacob i England ser ud til at have været særlig glad for Christians falke. I 1619 skrev han i et brev til Christian 4., at det var kommet ham for øre, at indbyggerne på Island fjernede og ødelagde både æg og unger i rederne »så det kunne befrygtes, at (rederne) derover til sidst ville blive øde«. Han var tilsyneladende bange for at miste de kære fugle. Christian reagerede da også med at give lensmanden Frederik Friis besked på at undersøge sagen. Jacob sendte samme efterår sin falkefænger »til Øresund« efter falke, og han bad kongen om, at man skulle være falkefængerens behjælpelig, så han ikke blev opholdt for længe. Overalt i det danske rige var der ansat

falkefængere. På Gotland hed falkefængereren omkring 1615 Villum Villumsen, og efter hans død får enken i 1616 ret til at fortsætte virksomheden mod at svare told og »rettighed« samt levere de falke til kongen, som Christian havde brug for. I 1614 har lagmanden Giisle Tordsen på Island tilladt en englænder ved navn Hendrik Buchston at fange falke. Det skal Herluf Daa straks stoppe, da ingen andre end kongen kan give den tilladelse. Englænderen skal straks tiltales og dømmes for dette.

Flere gange skriver Christian 4. til tolderne i Helsingør om levering af falke. I 1619 er det kongens svoger, markgreve Georg Wilhelm af Brandenburgs falkefænger, Henrik Laurentz, der skal bruge 5 falke. I 1620 skal tolderne levere 8 falke, deriblandt 2 hvide, til kongen af Frankrig. For øvrigt skulle tolderne skaffe yderligere 8 som skulle være i forråd til det passede kongen at sende dem til kongen i England. I 1623 er det til den engelske konges falkoner, tolderne skal levere »24 af de falke, som føres gennem Øresund, ligesom det hidtil har været sædvanligt«.

Ifølge toldregnskaberne er der to slags falke, nemlig geierfalke og slettefalke. Den første falk, som er den dyreste, kostede 18 daler, og det er antagelig den, vi i dag kalder vandrefalk eller jagtfalk. Slettefalken til 9 daler er antagelig en mindre falk som duehøg og lignende. Men i fornemhed og pris kunne ingen af falkene komme op på siden af den Grønlandske hvide jagtfalk, der var for øvrigt var meget sjælden.

Den unge Jacob I af England, måske med en af de mange falke der kom fra Danmark.

Lidt om Hellebækvej og Klavs Bro

af Lars Bjørn Madsen

Det på side 9 gengivne udsnit af et håndtegnet og koloreret kort over Tikøb Sogn fra 1818 viser ganske detaljeret Teglstrup Vang og Kohaven, det tidligere militære øvelsesterræn ved Hellebæk, som man efter militærets overdragelse af arealet til statsskovvæsenet lidt misvisende valgte at kalde »Hellebæk Kohave«.

Kortet er fra dengang, da Teglstrup Vang endnu var inddelt i mange små indhegninger (vange) for kronens stutteri og ligesom den tilstødende Kohave udelukkende benyttedes til græsning og høslæt. Da arealet blev købt af Schimmelmans i 1769 (han får brugsret over Teglstrup Vang i 1772 ved forpagtning af denne, og ejendomsret fra 1776), benyttes flere af vangene til agerbrug, mens Kohaven fortsat bruges til kreaturdrift, og bl.a. Fandens Mose og Petermands Mose bruges til tørveskær. Det er

også i forbindelse med Schimmelmans køb af arealet, at der opføres en række boliger for godsets land- og skovarbejdere. Hellebæk gods er nærmest at sammenligne med en herregård! På kortet ser vi alle vangene med benævnelse. Vi ser bl.a. Pernille Vang, der jo har givet navn til den nu genskabte Pernille Sø, som dengang var en del af den store Fandens Mose. Nordøst for Teglstrup Vang og syd for Søndre Hellebæk Vang ligger den »rigtige« Kohave, der bl.a. omfattede Bondedammen og Kobberdammen.

Til at passe vangene i det kongelige stutteris tid, havde man i 1680'erne ansat en Søren Nielsen, der boede på den ganske store ejendom Teglstrup eller Teglstruphus – ikke at forveksle med skovfogedboligen på Gl. Hellebækvej ved golfbanen. Om Teglstrup, der ses på kortet herunder, og er nedrevet omkring 1870, ved vi, at dens forgænger på stedet har været en af Kronborgs ladegårde, som må være blevet nedlagt senest ved svenskekrigen i 1658, hvor Kronborg mistede sin funktion som kongebolig. I 1661 hedder det, at der »udi Kronborg Len er ingen Ladegaard uden Esrom, hvorpaa holdes Kongelig Majestæts Stutteri«. Siden er gården blevet helt eller delvis nedrevet og erstattet med det nye Teglstrup,

Udsnit af matrikelkort fra 1816 over Teglstrup Vang, hvor man ser ejendommen Teglstrup, der her er benævnt Teglstruphus og er beboet af Ole Riis' enke. Kongeporten er markeret ved Karens Hus, der på det tidspunkt var ejet af Det grevelige Schimmelmanske Fideikommis og behøedes af Christian Borup. Lidt længere mod nordøst krydser vandlobet mellem Rostgaard's Dam og Skidenmose den gamle kongevej. Kort- og Matrikelstyrelsens arkiv.

som førnævnte stutterivangemand Søren Nielsen beboede, og som i det 18. århundrede også fungerede som kro.

I Kronborg Lens regnskab fra 1640-41 omtales ladegården ikke ved navn, men der nævnes to porte i Teglstrup Vang, hvoraf den ene, »næst ved Gaarden«, lå ved nuværende Karens Hus øst for den nu delvis nedbrændte Hellebæk Avlsgaard og kaldtes »Kongeport«.

Nuværende Hellebækvej har således alle-

rede dengang haft en væsentlig betydning som kongevej til og fra Teglstrup og Hellebæks møller sammen med nuværende Gl. Hellebækvej.

Troligt nok har Frederik den Anden ladet vejen fortsætte ud til nuværende Nyrup Hegn, hvor den har sluttet sig til Frederiksborg-Kronborg-kongevejen, hvoraf der stadig er de synlige og nok så bekendte spor. Under Christian den Fjerdes industrieventyr i Hellebæk, har vejen utvivlsomt fået

Udsnit af matrikelkort, opmålt i 1790 og kopieret 1810, visende den ikke her navngivne Klavsbro. Herunder er gengivet et udsnit af originaltegningerne til Videnskabernes Selskabs kobberstukne kort fra 1768. Her ses vandløbet mellem Bøgeholm sø og Stensvad Dam tydeligt krydse Hellebækvej. Heller ikke her er broen nævnt ved navn. Bemærk også at ejendommen Teglstrup her betegnes »Teglstrup Kroe«. Man ser også Fuglefængerhuset nederst på kortudsnittet.

Kort- og Matrikelstyrelsens arkiv.

endnu større betydning (det var også her, kongens fuglefænger boede), og han kalder den da også i et brev fra 1633 for »den nye vej«, en betegnelse, der dækker såvel Gl. Hellebækvej som Hellebækvej.

Klavs Bro

Mellem Holmevangen og Teglstruphus' marker fører den århundredgamle landevej over Klavsbro. Hvem Klavs i grunden var, ved vi ikke, men han figurerer allerede i markbogen fra 1681 ved navnet »Clausis Mose«. I førnævnte lensregnskab anføres for perioden 1639-40 en udgift til 2 broer imellem Teglstrup Vang og Hammermøllen, som er på »hans majestæts vej«, og den ene af disse kunne meget vel være broen over det vandfyldte område mellem Bøgeholm Sø og mosen ved Stenvaddam, og den er måske allerede dengang blevet benævnt Klavsbro, eller måske snarere »Clausis Broe«. Senere (ef-

ter 1818 og før 1857) er der opført en bygning eller to nord for landevejen umiddelbart øst for broen, om hvilke der ikke er fundet oplysninger. Der kan have været tale om såvel en bolig som et par avlsbygninger. De er fjernet mellem 1917-34 jfr. de kartografiske kilder. I dag er Klavsbro, der kan have været en simpel træbro, om end en sten- sat bro ikke kan udelukkes, for længst væk og erstattet af et simpelt betonrør, der fører de mange bilister sikkert og bekvemt over vandløbet uden tanke for den spændende del af kulturhistorien, dette sted repræsenterer.

Slagter Tue Jensens Dagbog

En slagterfamilies optegnelsesbog
igennem 4 generationer

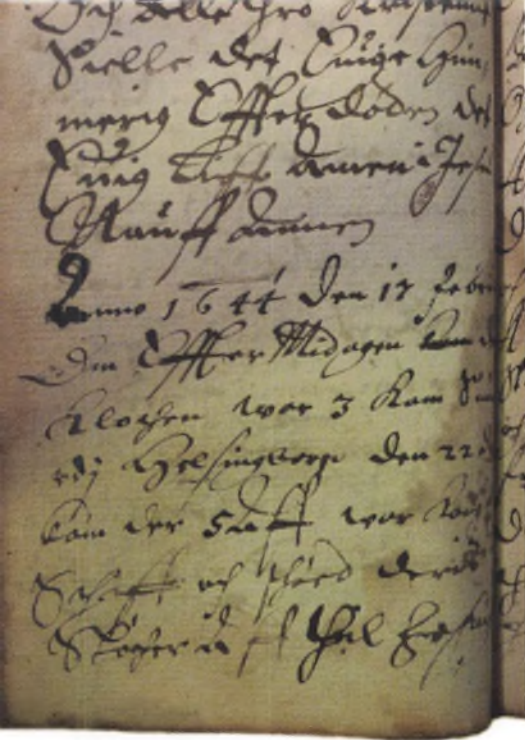
af Lone Hvass og Torben Bill-Jessen

Den flittige læser af Laurits Pedersen herlige bogværk, Helsingør i Sundtoldstiden, må flere gange være stødt på gode historier, hvis ophavsmænd var to af byens slagtere, Tue Jensen og sønnen Rasmus Tuesen. Det er gode historier fra en lille optegnelsesbog som så sandelig også er blevet brugt flittigt i de øvrige kendte Danmarks-historier fra 1500- og 1600-årene, f. eks i Troels Lund: Dagligliv i Norden og rigtig mange andre oversigtværker. Bogen, som er en lille i oktavformat læderindbundet bog (gengivet herover), er blevet restaureret af Det Kongelige Bibliotek, formodentlig engang

efter 1920-30'erne hvor den var i meget dårlig stand. Laurits Pedersen har siddet på biblioteket og oversat en del af teksten i 1920'erne og herfra beskrevet udvalgte afsnit. På det tidspunkt manglende bogen ryg m..m. Bogen består af huske-notater som er blevet anbragt, hvor der var plads, ikke mindst for de få notater af barnebarnet Anne Rasmusdatters vedkommende, idet man har ladet de mange sider i bogens midte være tomme. Nogle sider er revet ud af bogen. Vi har affotograferet hele bogen på Det Kgl. Bibliotek, og derefter har Torben Bill-Jessen transskriberet hele bogens tekst, så vi ikke kun har de meget bemærkelsesværdige historier bragt af Laurits Pedersen, men nu har hele teksten afskrevet. Derefter opbevares det hele, fotografier og afskrift på vort lokalhistoriske arkiv. Vi håber selv endeligt at udgive det lille værk som en selvstændig kommenteret bog om dagliglivet i 1600-årenes Helsingør.

Her er en lille forsmag på bogen: Tue Jensen slagter skrev selv sine første notater ned om begivenheder i hans familie i Helsingør i 1606. Lige umiddelbart synes den lille optegnelsesbog at være skrevet noget hulter til bulter. Tue og hans søn Rasmus skriver nogenlunde kronologisk efter hinanden, men ind imellem har førnævnte barnebarn, Anne Rasmusdatter, tilføjet sine to notater for årene 1705, hvor hendes mor Rasmus Tuesens kone er død, og i 1726 hvor hendes mand, skriver ved Tøjhuset i København, er død. Meget forvirrende er det, at Tue Jensen der ellers har holdt sig

enkelte år begyndende med 1606 og sluttende med et par notater fra begyndelsen 1700-årene – altså en lille huskebog for de vigtigste begivenheder hos slagterfamilien Tue Jensen, hans søn Rasmus Tuesen, hans kone Anne Pedersdatter samt barnebarnet Anna Rasmusdatter og oldebarnet. Tue og Rasmus noterer familiemedlemmernes fødsler, død, dåb, vielser og begivenheder i Helsingør på og omkring Kronborg. Her er øjenvidensberetningen af Kronborgs brand i 1629, undere der sker ved Christian 4's død, en detaljeret beskrivelse af Frederik 3's og Christian 5's kroninger og død, et herlig besøg af enkedronning Sophie i det kongelige lysthus Lundehave, krigene med svenskerne 1611, 1644 og 1658. Naturfænomener hører også med; ikke mindst de hårde vintre i midten af 1600 tallet, hvor man gik eller red over sundet til Helsingborg, store oversvømmelser især på Lappen, de forfærdelige pestår, solformørkelse og stjernehimlen mm. Særlige begivenheder i byen, lenets bønder der bygger stengårder om byen. Både Tue Jensen og sønnen Rasmus Tuesen var som agtværdige borgere valgt som tingmænd; det hører vi om, men der er også plads til gode husråd for diverse skavanker, og ikke mindst et ganske enestående syn på himlen og i Sundet, samt andre meget underlige tildragelser. Endelig genfortælles de flere sider lange prædikener og historier, som sognepræsterne gav i Skt. Olai kirke og i Helliggeisthusets kirke - sygesalen i det tidligere karmeliterklosters kapitelsal. De

til bogens første 59 sider, igen skriver på bogens sidste 8 sider for at ende med et notat fra året 1614.

Fra 1606 til sin død i 1640 skriver Tue Jensen om familiens fødsler, dåb, vielse, død og begravelse. Tue Jensens eget fødselsår må stå lidt hen i det uvisse. [En skrivefejl med 1538 i stedet for 1578 måske \(mærkeligt er det\) til gengæld ved vi at han dør i 1640.](#) Efter Tue's død, overtager hans søn Rasmus Tuesen skriveriet, idet han bekendtgør, at hans far Tue Jensen blev syg julenat og lå indtil nytårsaften, hvor han fik sakramentet af hæderlig og vellærte Peter Christensen, hvorefter han lå indtil Hellig Trekongers aften og døde om natten imellem kl. 12 og 1 den 6. januar 1640.

Den lille tegningsbog er som førnævnt i oktavformat og beskrevet på tohundredeseksten sider. Det er ikke nogen egentlig dagbog, idet der kun er optegnelser for

En af bogens illustrationer er Jesus som 12-årig i templet.

bibelske historier var tidens gode opbyggelige moralske historier. De var tidens livsyn, som mere eller mindre talentfuldt blev formidlet af byens præster og med stor kraft, især af Peder Lange (sognepræst 1625-1646) som må have været en særlig god fortæller. Historierne har bundet menigheden sammen i det kristne fællesskab, hvor alle havde deres plads og hvor deres skæbne og jordiske lykke afhang af, om man ydmygt accepterede denne plads og gik ind i den på de betingelser, Gud nu engang havde bestemt for en. Men til de betingelser hørte ligeså betydningsfuldt også himmeltegenes stilling, som afgørende for den enkeltes jordiske liv. Horoskopet blev sat ved alle familiens fødsler, ganske som Thyge Brahe gjorde det ved Christian 4's fødsel.

Som det var almindeligt i tiden, er optegnelserne spækket med latinske citater fra Gl. og Nye testamente, dertil bønner på latin. Vi kan heraf, gå ud fra, at Tue Jensen og hans søn Rasmus Tuesen helt sikkert som børn har gået i byens latinskole. Borgerne havde økonomisk fordel i at sætte deres børn i latinskole, og var børnene begavede, blev latinskolen tillige vejen til et præste-, eller i det mindste et degneembede. For borgersønnerne blev latinskolen til et behageligt levebrød, for nogle blev det kun til ABC og børnelærdommen, skrivning og regning i Latinskolens første klasse. Tue og derefter hans søn Rasmus må have fulgt undervisningen i de følgende klasser og dér opnået deres latinkundskaberne. De rigtige gode historier må læserne vente med til vores bog udkommer.

Fra det gamle fisketorv

Helsingør har aldrig været en rigtig torveby, så inden Axeltorv fik sin nuværende udstrækning, henviste man i 1830'erne fiskerkonerne fra omegnens fiskerlejer til en lille plads på hjørnet af Stengade og Bramstræde, som man passende kaldte fisketorvet. Ud over dette og Axeltorv havde man »Kodtorvet« ved Olai Kirke. Tegningen fra 1860'erne viser et par af konerne på fisketorvet. Deres dragter er den almindeligt benyttede med skørt og overdel. Givetvis også forklæde, men det kan man jo ikke se på billedet. På hovedet har konen en dormeuse, også kaldet »dullemåse«. Flekturven er den almindelige model fra slutningen af 1700-årene og 1800 årene med.

En romantisk krohave i Hellebæk

I starten af år 1900 blev mange kroer langs Strandvejen op til Gilleleje ombygget og udvidet. Det var borgerskabet fra København, der nu slog sig ned på Nordkysten som landliggere eller som gæster, og det fik de driftige krovrætter til at satse på turismen, så de århundredgamle kroer snart blev omdannet til mondæne Badehoteller. Således gik det også i Hellebæk.

Den beskedne kro, hvor Johanne Luise Heiberg og ægtefællen Johan Ludvig Heiberg tilbragte en række uforglemmelige dage i sommeren 1847, blev moderniseret og en ny hvidkalket toetages bygning blev tilføjet. Kunstmalerne boede ofte i den gamle bygning, hvor de kunne betale for opholdet med et maleri. En af disse kunstnere var maleren Carl Carlsen (1855-1917).

En sommerdag i 1908 gik han ud i den nyindrettede have bag krobygningen for at forevige den på sit lærred (gengivet s. 15). Lidt Skagen-stemning er der unægtelig i billedet, og det har måske været tilsigtet. I hvert fald giver maleriet et godt indtryk af datidens mondænitet. De vanligt velklædte gæster nyder eftermiddagsteeen ved de veldækkede borde i løvgangen af unge træer, hvor man har indrettet båse afdelt af plan-

Hellebæk Kro set fra Nordre Strandvej. Den store bygning midt i billedet er kroens rejsestald, der for længst er nedrevet. Til højre ses kroens ældste bygning, der er blevet isoleret med strå fastgjort til ydermuren. Vilhelm Groth (1842-1899), der er mester for det prægtige maleri, har naturligvis ikke glemt at få Kronborg med. Det var jo en af herlighederne i dette nye sommerland. Maleri i privateje.

tekasser med vedbend og roser i espalier. At kunne sidde under træernes svalende skygge, der dannede »behagelig kølig Spadseregang«, var sagen. Og gik man ud i solen, bevæbnede damerne sig med parasol, trods deres ofte bredskyggede hovedbeklædning. Mændene klarede sig med deres lette sommerstråhatte, som det anes hos selskabet i den fjerne ende af billedet. Møblementet består af hvidmalede klappstole og runde borde. Hvert forår blev havemøbementet hentet frem, rensset og om nødvendigt malet. Det er vist snart kun på Brøndums Hotel i Skagen, man stadig har den tradition.

Krohaven var ganske stor, og bød, ligesom det nærliggende traktørsted Julebæk, på fri udsigt over Øresund. Dengang kunne man sidde tæt ved Strandvejen uden nutidens

Hellebæk Kro er her fotograferet fra Strandvejen i 1890. »Indgang til Gjæstgiveriet« står der på skiltet ved lægen fra vejen, hvor værten tager pænt imod. Krohaven, der var ganske stor, måtte senere vige pladsen for Hotel Hellebæk Kyst, der efter lukningen i 1978 blev omdannet til ejerlejligheder.

Hellebæk-Aalsgaard Egnshistoriske Arkiv.

øredøvende larm fra bilerne. Til gengæld var man ikke fri for støvet fra de hestevogne, der kørte ad den grusbelagte vej. Maleriet viser den del af krohaven, der lå lidt mere afsides og fredeligt, mens fotografiet til højre viser den mere åbne del af haven ud mod vejen. Der var skam rige valgmuligheder for kroens gæster.

Carl Carlsens maleri, der er fint signeret på den forreste plantekasse, er et prægtigt stemningsbillede, der unægtelig kunne få nutidens betragter til at drømme sig tilbage til en tid, hvor man tog sig tid!

Måske netop derfor er den slags motiver så populære i dag. Carl Carlsens maleri er for nylig blevet solgt på Bruun Rasmussen Kunstauktioner for omkring 50.000 kro-

ner trods en vurdering på 10-15.000 kroner. Carl Carlsen brugte ofte egnen ved Hellebæk som motiv til sine malerier, og vi ved, at han som betaling for sine ophold på kroen dekorerede dørfyldingerne med malerier. Disse skulle efter sigende være taget ned og bevaret af en af de tidligere ejere af Hellebæk Kro. En spændende tanke, hvis de en dag kunne findes og udstilles.

En tysk rejseskribent besøger Gurre og Helsingør 1846

af Lars Bjørn Madsen

Det er altid fascinerende at læse fremmede gæsters beskrivelse af vor egn. Ikke mindst, når det drejer sig om rejsebeskrivelser fra 1800-årene, og dem er der faktisk ganske mange af, når man nærstuderer vort lokalarkivs righolde bogsamling nærmere. Det var ikke mindst Helsingør-historikeren, overlærer Laurits Pedersen, hvis bogsamling findes i arkivet, der i antikvarier og via gode forbindelser fandt frem til selv de mest upåagtede rejsebeskrivelser, uagtet de var udgivet i Danmark, Tyskland, England eller Frankrig.

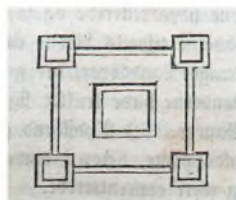
*Den tyske rejseskribent og senere stadsbibliotekar i Bremen, Johann Georg Kohl (1808-1878; portrættet herover), besøgte således vor egn i efteråret 1846. Hans beskrivelse er ganske interessant, idet han ikke kun ser på området som udlænding, men tillige med en særdeles erfaren rejsendes øjne. Dengang var det jo de færreste forundt at opleve den store verden, men Kohl havde, efter et afbrudt jura-studium, besøgt næsten alle Europas lande, og han besøgte endog Nordamerika i 1850'erne. Hans rejseskribentvirksomhed begyndte i 1841 med flere bøger om Rusland, som han skrev i Dresden, hvortil han var flyttet i 1838, og i 1848 udkom hans tobinds-værk, *Reise durch Dänemark und die Herzogthümer Schleswig und Holstein*, som også blev oversat til dansk og udgivet på Løasers og Jordans Forlag i København. I det følgende bringes et par uddrag fra bogen, hvor vi begynder med hans besøg i Gurre på vej*

fra Fredensborg til Helsingør en efterårsdag i 1846.

Næste dag kunde jeg ikke skilles fra Fredensborg uden de taknemmeligste Følelser med den fortryllende Omegn, og jeg fortsatte nu min Vei til Helsingør, ide jeg kastede mangt et Blik tilbage paa det bagved mig forsvindende Landskab. Da vi endelig tabte det afsigte, lod jeg det være min første Sorg, at Kudskene ikke opholdt sig for længe på Landeveien. Jeg ønskede at kjøre hen til Ruinerne af et andet gammelt Slot [Kohl havde tidligere besøgt Søborg Slot], der hed Gurre og ligeledes laa midt i en lille Sø. Vi naaede derhen paa en smal, yderst knudret, men underholdende Markvei. Før udgjorde disse Ruiner heller ikke andet end en Høi Gruusdyngge. Men for kort Tid siden havde man ladet Jorden grave bort og paa denne Maade bragt Murenes Grundværk saaledes frem, at man kunde gienkjende Slottets Plan og Bygningsmaade. Man saae tydeligt, at det Hele egentlig havde bestaaet af fem Taarne, af fire smaae paa de fire Hjørner og eet stort i Midten. De fire smaae vare forenede ved Mure. Planen af det Hele saae altsaa omtrent saaledes ud:

Jeg troer, at dette er en Hoved- og Grundplan for mange gamle Slotte her og i andre nordiske Egne. I det indre Taarn, hvis Mure var bragte frem af Jorden i henved 10 Fods Høide, havde Hovedgemak-

Da Johann Georg Kohl besøgte Gurre i 1846 var ruinen ikke helt udgravet og udsigten over Gurre Sø var endnu ikke skjult af høje træer. Maleri af Ferdinand Richard 1863.

kerne og Slotsbeboernes egentlige Vaaning befundet sig. Man saae endnu nogle Afdelinger deri. I Nærheden af Slottet laa kun nogle Fæstehuse og en Smedie. Ellers var alt øde og vildt. Udsigten til den lille Søes Vande, der ogsaa her tabte sig med sine forskjellige Arme og Grene mellem skovrige Øer og Bredder, var ret indtagende fra Slottet af.

Jeg fandt En her, der gav mig nogle Variationer paa Sagnet om Tove Lille. Han vidste Intet om hiin Ring paa Toves Finger, men fortalte mig om en Perlesnor, som Tove selv havde kastet i Vandet, for derved at fængsle Kongen til den Egn, hvor hun boede. Og det var heller ikke efter hendes Død, men i hendes levende Live, at Kongen svor, at hvis han kunde leve evigt med hende i hiin Dal, og ved hiin Søes Bredder, saa vilde han ikke misunde Gud Himmerige. Paafaldende var mig i Danmark den Omstændighed, at Landsbyerne i dette Land i Regelen ere saa smaae. Jeg troer ikke, at de Danske fra Begyndelsen af have, som vi Tydske, boet i store, tætbyggede Landsbyer. Men i den nyere Tid, da saamange store Godser ere blevne udparcellerede og saamange Fælledeer deelte, ere Landsbyerne tildeels blevne endnu mindre, og der gives en Mængde Landsbyer, der ganske have opløst sig, idet alle Bønderne have trukket sig tilbage til særegne, isolerede Gaarde. I Tydskland gives der Strækninger, hvor Landsbyerne, netop i omvendt Forhold, ere blevne større og mere concentrerede. For Politiofsigtens og Skoleunderviisningens Skyld giver man i de fleste tydske Stater ikke let Landsbybeoerne Tilladelse til at flytte fra deres Landsbyer ud paa fri Mark. Jeg finder, at Landene i de Beskrivelser, vi give af dem, forekomme langt mindre interessante end de ere det i Virkeligheden.

Dette kommer deraf, at mange Slags Reise- og Naturbegivenheder slet ikke kunne beskrives, og vel ogsaa deraf, at vi Beskrivere frygte for Gjentagelser. Thi vel ere Gjentagelserne i Virkeligheden stedse tiltrækkende og behagelige med alle deres fine, uigjengivelige; men i Beskrivelsen ere de ofte ulidelige, fordi Skribenten ikke uden en stor Fylde af Ord kan fremkalde et tilsvarende Begreb i Læserens Sjæl. Og dog er det jo Rejsebeskrivelsens egentlige Øiemed, at, om muligt, alle de Syner, den Reisende har nydt, skulle anskueliggjøres, for at den bereiste Verden kan gaa ligesaa skjøn, levende og broget op for Læserens Øine, som den udviklede sig for Beskriverens.

Saaledes maa ogsaa jeg her beholde meget for mig selv, og naar jeg siger, at jeg nu kjørte fra Gurre directe til Helsingøer, maa jeg bede ham [Læseren] om, ogsaa uden at jeg skildrer enhver enkelt Høi, at have den Godhed i sin Phantasi at see en Mængde smukke smaae Bjerge, Landskaber, Bøgelunde og Landsbyer. I Horizonten maa han forestille sig et Stykke af Sverrig, og navnlig det temmelig høie Kullen med dets Bibjerge, der her sees og omtales ligesaa vidt og bredt som Bloksbjerget i Grevskabet Wernigerode.

Jo hyppigere begge vore langsomme Heste bestræbe sig for at sætte det ene af deres trippende Been foran det andet, desto skjønnere og tydeligere træder Billedet af det berømte, smalle Sund os for Øie. Dybt nedenfor os, lige ved Sundets bred, ligger

den danske By Helsingør med sine Taarne, og ligeoverfor, paa den anden Side af den store Havstrøm, ligeledes ved Kystpynten, den svenske By Helsingborg med en stor, høi, bred, tyk Taarnruin i Midten. Paa Vandet imellem Byerne ere vi sikkre paa at opdage en Mængde Seilere, selv om det ikke er en af de store Seildage. Vi kjøre, med Blikket ufravendt fæstet paa de smukke Scene til høire og venstre, paa Seilerne og den mærkværdige Passage ligefor os, endelig ind i den reenlige, hyggelige By Helsingør, afryste vort Reisetøv i et af de første de bedste Hoteller; og vor første Gang er rettet til det mærkværdige Slot, der ligger paa den anden Side af Byen, paa den yderste Spidse af Landtungen, ved Sundets snævrreste Sted, og hedder Kronborg.

Kohl var meget fascineret af den særegne Øresundstold, og den blev ikke mindre, da han på Øresunds Toldkammer stiftede bekendtskab med arkivet, der dengang havde sin naturlige plads her. Nu findes det i Rigsarkivet og har en særdeles høj status af »national arv«. Her følger Kohls indtryk af toldkammeret og dets særegne arkiv:

Toldkammeret har sin egen Bygning i Helsingør med fire Hovedcomptoierer, ved hvilke der naturligviis først og fremmest ere ansatte Forretningsmænd, som ere fortrolige med alle de for den østersøiske Handel vigtige Sprog; thi om jeg ikke tager Feil, blive Sundpassene, hvorpaa der qvitteres for Erlæggelsen af Sundtolden, udfærdigede til de Fremmede saavel i det danske som i deres eget Sprog. Forretningerne i disse Comptoierer blive udførte saa rask

Kohl var ganske betaget af Danmarks høgeskove, og selv om han ikke nævner det i sin rejsebeskrivelse, er der næppe tvivl om, at han på sin vej til Hellebæk har oplevet udsigten til Kronborg fra Julebæk-området, hvor bøgeskoven særegent favner Øresund. Maleri af Carsten Heinrichsen 1870. Privateje.

og prompt, at man er istand til at expedere flere hundrede Skibe paa een Dag. Jeg hørte, at man paa en vis Dag skulde have expederet 415. Da Tolden er forskjellig for de forskjellige Varer, beroer Expeditionens Hurtighed naturligviis paa Ladningens Beskaffenhed. Er denne simpel og alle Skibspapirene i fuldkommen Orden, er hele Forretningen afgjort i faa Minutter.

Dette Sundtoldkammerets Archiv er vel et af de interessanteste og eiendommeligste i Verden. Man har her noteret ethvert af de Skibe, der lige siden 1658 har passeret Sundet og erlagt Told i Helsingør. Formodentlig maa Beløbet af denne Fortegnelse udgjøre over en Million Fartøier. Da man vel neppe har ført saadanne nøiagtige Protokoller ved Bosphorus, er det derfor sandsynligt, at intet Stræde i Verden besidder saa rigt Materiale til Historien om det i samme pulserende Handelsliv som Øresund. Over alle menneskelige Institutioner svæver, saalænge de endnu existerer, saameget Hemmelighedsfuldt; og i Almindelighed kan der først da, naar de ere forsvundne, skrives en autentisk Historie derom, fordi man først da uden Frygt kan overgive alle Archiver og Hemmeligheder til Offentligheden. Sandsynligviis vil derfor Sundtolden heller ikke erholde sin omfattende og autentiske Historie, førend den er ophævet; ligesom Venedig erholdt sin Historie ved Daru, da det steg i Graven. Jeg misunder den, hvem man engang vil overgive dette Sundtoldkammerarchiv

til Benyttelse; thi deraf maa han kunne øje de interessanteste og troværdigste Facta betræffende Verdenshandelens Bevægelse. Det gamle Archiv før 1658 have Svenskerne bortført. Man kunde ikke sige mig, om det var opbrændt eller hvad man ellers havde gjort ved det, ei heller om der endnu existerede nogen Deel deraf paa et eller andet Punkt i Sverrig.

Intet var mig mere paafaldende, da jeg besigtigede Toldkammerbygningen, end et stort Oliemaleri, hvorpaa Øresund var fremstillet som en Flodgud, der ligesom andre Flodguder udgød sin Strøm af en Urne. Dette Maleri, som forresten intet æsthetisk Værd har, men kun et ethnographisk, viser noksom, hvorledes de Danske ønskede at see Sundet opfattet – nemlig som en Strøm.

[Artikel om maleriet i forening & Museum 2/2006]

Kohl måtte absolut aflægge den romantiske have ved Marienlyst Slot et besøg. Blandt den verdensberømte haves mange mærkværdigheder var nemlig Hamlets Grav ude ved »Verdens Ende« nær Lappestensbatteriet. Dette gravmonument på toppen af en stenomkranset høj var datidens svar på Den lille Havfrue, og det ville han danne sig et indtryk af, inden turen gik videre over Øresund til Sverige.

I den nyere Tid har man nemlig her i Nabolaugtet af Helsingør opdaget en Høj, som man, jeg veed ikke ifølge hvilken Autoritet, har udgivet for Hamlets Grav. Den ligger i den Park, der hører til det lille kongelige Slot Marienlyst. Et eller andet Sted, jeg veed ikke hvor, har man udgravet tre runde Stene, der see ud som Ruiner af en raa, mod oven stærkt tilspidset Granitsøile. Disse tre Søilefragmenter har man nu stablet ovenpaa hinanden paa den formeentlige Hamletshøj, og det Hele tager sig omtrent saaledes ud: [Kohls tegning gengivet øverst t.h.]

Det seer snurrigt nok ud. Man tiltrækkende fandt jeg just ikke Monumentet. Thi hvis Hamlet nogensinde har existeret, da lig-

ger han, som Saxo Grammaticus beretter, begravet i Jylland. Jeg veed ikke engang, om der knytter sig et Folkesagn om Hamlet til denne Hamletshøj ved Marienlyst. I saa Fald kunde man rime det sammen med Saxo's Angivelse saaledes, at den samme Historie berettes om to forskellige Høie, og at den ene er ligesaa ægte som den anden; ligesom der ogsaa gives forskellige, formodentlig lige ægte Odins- og Holger Dankses-Høie.

Imidlertid troer nu, efter Oprettelsen af denne sælsomme Spidssoile, nu en Mængde Mennesker paa Hamlets Grav, og navnlig en undlade de Englændere, der komme til Kjøbenhavn eller Helsingør, ikke at gjøre en Udflugt dertil, for at omfavne denne besynderlige Støtte og vugge sig i den Idee, at det er her, den ulykkelige Fyrstes Manes færdes. Jeg raillerer ikke over dem derfor; thi vi Mennesker ere jo Allesammen store Phantaster. Ja, jeg vilde have gjort mig det til en Bebreidelse, hvis jeg, som en Hamlets Hylder, havde undladt at følge Strømmen, for ogsaa at bringe ham mit Tankeoffer paa dette Sted, om her end ikke skulde færdes andet end en Skygge af hans Manes, eller et Spøgelse af et Spøgelse.

Kohls humor steg en anelse, da han »for at nyde noget Reelt ved siden af Spøgelseset« drog videre gennem skovene til Hellebæk for at bese dette prægtige sted.

KRONBORGS UDENVÆRKER

Udenværker er voldene uden om Kronborg. De rummer mange interessante historier. Museumsforeningen inviterer til en rundvisning **lørdag den 18. august kl. 14.00** på det ydre Kronborg.

John Zilmer vil fortælle spændende historier om en stormflod, der ødelagde Würtembergs Ravelin i 1818 og genopbygningen ved hjælp af genindkaldte soldater og slaverne på Kronborg. Slaverne boede under usle forhold i Kronværksporten; kom og se en af slavecellerne og hør om slavefogeden, flugtforsøg

og slaveoprør. Der er også en fortælling om jødefejden i 1819, som hærgede Helsingør. Følg med på en tur rundt om Kronborg og få fortællinger om krudthuset, tyskerne på Kronborg under 2. verdenskrig og henrettelser af tyske soldater i krigens sidste år, et meget mærkeligt metrologisk fænomen, Prinsessens Bastion og mange andre historier fra Danmarks historie.

Turen er gratis, men kræver tilmelding til Elisabeth Thorsen på e-mail: elisabeth.p4@gmail eller telefon 49 21 78 08, fordi John Zilmer ikke kan råbe mere end ca. 30 personer op med vind og anden støj. Vi mødes på Würtembergs Ravelin ved Brohuset, som man kan se på billedet herover. Turen varer sammenlagt ca. 1 ½ time. Hvis der kommer mange tilmeldinger ud over de anførte 30, vil vi prøve at finde endnu en dag for en ekstra rundvisning.

HELDAGSTUR TIL DET SYDLIGE SMÅLAND

I år kan foreningen tilbyde en spændende endagstur til det sydlige Småland.

Den 11. august kører vi med bus fra Helsingborg til Kånna hvor vi ser byens gamle kirke fra 1100-tallet og undervejs i bussen vil Ingrid fortælle om kirkens og stedets historie som er rig på gravpladser fra yngre stenalder, vi gør et kort holdt for at se disse.

Vi fortsætter til Ljungby, her ser vi en nyere kirke fra slutningen af 1800 årerne, som er bygget på bakken,

hvor den gamle 1200 tals kirke lå. Turen fortsætter til det store gods Huseby Bruk, her spiser vi frokosten i ”Stalden” som er stedets restaurant, derefter er det tid til at se et godt eksempel på et driftigt industrisamfund, hvor jernværk og skovbrug var indtægtskilderne i midten af 1800 tallet. I dag er det et levende museum med arbejdende værkste-

der, park, køkken- og frugthave og mange aktiviteter året rundt.

Efter en begivenhedsrig dag vil bussen køre os tilbage til Helsingborg.

Hvis der bliver tid, kan vi mulig gøre stop ved Carl von Linnés (1707-1778) fødested i den lille by Råshult. Samt ved Kvidinge, hvor der et monument over den svenske tronfølger Carl August som faldt af hesten og døde her i 1810.

Prisen er ca. 400 kr. for medlemmer og ca. 450 kr. for ikke medlemmer.

Vi mødes ved Scanlines billetkontor (1. sal) kl.8.15 hvor Elisabeth Thorsen uddeler fægebilletter. Tilmelding til Elisabeth på tlf.49217808 eller elisabeth.p4@gmail.com

Elisabeth Thorsen og Ingrid Dora Jurnhjer

MUSEUMSFORENINGEN FORSØGER AT GENTAGE TUREN TIL LÜNEBURG

Turen i maj til Lüneburg og Celle var udsolgt, inden der var gået 6 timer, og der står mange på venteliste. Derfor prøver vi at gentage turen i efteråret. Da stort set alt er optaget på Lüneburger Heide - et af tyskernes egne foretrukne feriområder sommer og det tidlige efterår - er alt udsolgt, og det kan det først lade sig gøre i den første weekend i oktober fra **fredag den 5/10 til søndag den 7/10**.

Denne tur ledes også af Elisabeth Thorsen, der tager sig af det praktiske, og John Zilmer, der fortæller undervejs. Der er afgang 5/10, kl. 06.30 fra busholdepladen på havnesiden af banegården i Helsingør. Ture går via Rødby-Puttgarden forbi Lübeck til Mølln og videre til Lauenburg, hvor der er frokost på egen regning. Derfra til skibshæveværket ved Scharnebesk og til Lüneburg, hvor vi bliver indkvarteret på det 3-stjernede hotel Altes Kaufhaus, hvor vi skal spise middag. Næste dag går turen videre over Uelzen til Celle, hvor vi skal se slottet. Der er derefter frokostpause i Celle på egen regning. Derfra kører vi videre ad de små veje til et mindesmærke for KZ-lejren Bergen-Belsen, hvor blandt mange andre Anne Frank omkom. Igen ad små veje tilbage til Lüneburg, hvor der middag på hotellet. Søndag morgen kl. 0900 går turen hjemad med et besøg på slottet i Ahrensburg og til den lille havneby Neustadt, hvor der frokost på egen hånd. Så går det hjemad med forventet ankomst sidst på eftermiddagen.

Turen koster 2885 pr. person i dobbeltværelse med to gange middag og morgenmad samt entré til slottet i Celle og i Ahrensburg. Tillæge for enkeltværelse er 500 kr. Vi beder om tilmelding snarest muligt og inden den 1. juli 2012 til Elisabeth Thorsen på telf. 49217808 eller e-mail elisabeth.p4@gmail.com

Grundlovsfest

Sædvanen tro er der Grundlovsdag liv og glade dage i Flynderupgaards smukke have med udsigt over markerne til Egebæksvang. Det nærmeste program er i skrivende stund ikke fastlagt, men det vil blive kundgjort i lokalaviserne. Dagen kan således roligt reserveres denne tradition.

Idyl fra Hornbæk

Landskabsmaleren Godfred Christensen (1845-1928), der adskillige gange besøgte Hornbæk, har i 1912 malet dette billede, som han blot har betegnet »Hornbæk«. Det kunne meget vel være et sted i Hornbæk, hvor tjærede plankeværker og kalkede, stråtekte huse netop karakteriserede tidens fiskerlejer. Grusvejen er overstrøet med murbrøkker; måske tabt fra en vogn. De blomstrende hylde træer læner sig malerisk ud over plankeværkerne, og i rabatten på vejens højre side står græsset højt og dækker hist og her det lave træhegn, bag hvilket en lille eng med et stort frugttræ fuldender idyllen.

Det er svært præcis at udpege stedet, men måske nogle af vore læsere kan klare denne sag. Havnegade var oprindeligt meget buet og kunne være en mulighed, men der er alligevel detaljer, der ikke stemmer med dette.

Det gode liv

Hjemmets skatte - sølv og det der ligner

Flynderupgård Museet

Til det gode liv har gennem tiderne hørt smukke brugsgenstande i boligen. Tidligere var sølvet forbeholdt de mere velstillede, der havde f.eks. drikkebægere, spisebestik, lysestager og meget mere fremstillet i det ædle materiale. Sølvtøjet var dels til daglig glæde og dels med til at vise omverdenen, hvad huset formåede.

I løbet af tiden blev brugen af sølvtøj udbredt til større dele af samfundet, og det er ikke længe siden, at mange unge piger stadig samlede udstyr i flere år inden de skulle giftes. Ofte var starten på samlingen sølvbestik, som man

ønskede sig i konfirmationsgave. Alt efter forholdene var bestikket to- eller tretårnet. Altså plet eller rigtigt sølv. Når det var nypudset, kunne man kun se forskel hvis man lidt diskret kikkede på stemplet bag på.

I løbet af 1950- og 60'erne overtog det rustfrie stål mange steder sølvets plads på bordet i form af fade og bestik. Flere af de kendte sølvsmede fremstillede smukke stålbestik, der i dag er næsten lige så klassiske som det "rigtige" sølv. Og mange af de øvrige prestigeting i hjemmene blev også fremstillet af mere moderne materialer.

Den spændende historie om vor brug af sølv og det der ligner vises på Flynderupgård Museet fra d. 15. maj til d. 18. november 2012

Returneres ved varig adresseændring

Bymuseet, Skibsklarerergården, Værftsmuseet og Flynderupgård

får nu ensartede åbningstider.

Fra 1. maj i år har alle afdelinger åbent
tirsdag til søndag klokken 12-16.

Lørdag har de tre museer i Helsingør by
åbent 10-14 mens Flynderupgård har
åbent 12-16.

Mandag er der lukket på alle afdelinger.
Udenfor åbningstiderne er det som altid
muligt at bestille tid til besøg af grupper.

Medlemmer af Helsingør Museumsforening
har gratis adgang til Helsingør Kommunes Museer

www.museerne.helsingor.dk

